

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Karla Šimky, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Bohuslava Hnízдила v právní věci žalobce: **H. Y.**, zastoupen JUDr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 17. 6. 2008, č. j. 46 Az 44/2008 – 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 17. 6. 2008, č. j. 46 Az 44/2008 – 40, zamítl žalobu proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 3. 3. 2008, č. j. OAM-131/LE-07-ZA04-2008, kterým byla zamítnuta žádost žalobce (dále jen „stěžovatel“) o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do s. ř. s. byl zaveden zákonem č. 350/2005 Sb., s účinností ke dni 13. 10. 2005. Ve věcech azylu v nové úpravě institutu nepřijatelnosti (§ 104a s. ř. s.) je nyní kasační stížnost mimořádným opravným prostředkem omezeným na případy objektivní nutnosti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Z těchto důvodů bude kasační stížnost ve věcech azylu přijata k projednání jen tehdy, jestliže rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla soudní procesní ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v následujících typových případech: 1/ Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2/ Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může vyvstat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. 3/ Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. 4/ Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je proto třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost, či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti, kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Pokud tedy kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je způsobem výše naznačeným zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Přichází-li však stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné, a ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by byl nepochybně stejný závěr. Je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájem stěžovatele je však rovněž, aby uvedl, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Nejvyšší správní soud v projednávané věci konstatuje, že stěžovatel opírá kasační stížnost o důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.

Stěžovatel namítal, že ministerstvo při zjišťování stavu věci porušilo ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, neboť mělo zohlednit současnou politickou a bezpečnostní situaci v Turecku, zejména s přihlédnutím k tomu, že stěžovatel patří ke kurdské menšině. Ministerstvo ani krajský soud podle jeho názoru nepřihlédly při svém rozhodování k informacím o situaci v Turecku, konkrétně pak ke zprávě Ministerstva zahraničí USA o stavu dodržování lidských práv v Turecku za rok 2006, ze které vyplývá, že výsledky vládního snažení o dodržování lidských práv zůstávají špatné a vláda společně s armádou pokračuje v jejich vážném porušování. V této souvislosti lze poukázat na rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 27/2003 - 48, kde Nejvyšší správní soud vyslovil, že neuvádí-li žadatel o azyl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, jde o žádost zjevně nedůvodnou, kterou lze zamítnout podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu při dodržení lhůty uvedené v § 16 odst. 2 tohoto zákona. Nejvyšší správní soud odkazuje také na rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 - 41, v němž byl vysloven právní názor, že povinností správního orgánu je zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. Z žádného ustanovení zákona však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Rovněž tak v rozsudku ze dne 16. 5. 2004, č. j. 1 Azs 45/2004 - 47, Nejvyšší správní soud uvedl, že jestliže ze žádosti o udělení azylu, z protokolu o pohovoru ani z žádné jiné písemnosti nevyplývá, že by žadatel tvrdil některý z důvodů pro udělení azylu, ministerstvu nevznikla povinnost provádět dokazování ohledně existence některého z azylových důvodů taxativně vypočtených v § 12 zákona o azylu. V této souvislosti je nutno poukázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 - 47, podle něhož správní orgán nemá povinnost sám domýšlet důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné. Pokud stěžovatel v kasační stížnosti uváděl, že byl pronásledován za své politické aktivity, že se zúčastňoval protestních akcí za kurdská práva a že byl pronásledován též pro své alevitské náboženství, jedná se tvrzení nekonkrétní a neurčitá, která jsou navíc účelová a nevěrohodná, a to zejména s ohledem na to, že tyto skutečnosti stěžovatel poprvé uvedl až v průběhu jednání dne 17. 6. 2008 u krajského soudu.

Dále stěžovatel namítal, že krajský soud dostatečným způsobem nezkoumal rozhodnutí ministerstva z hlediska neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu, které je

podle jeho názoru nepřezkoumatelné, neboť z jeho odůvodnění není patrné, z jakých osobních poměrů stěžovatele a z jakých konkrétních skutečností týkajících se situace v Turecku ministerstvo vycházelo. V rozsudku ze dne 10. 2. 2004, č. j. 4 Azs 35/2003 – 71, Nejvyšší správní soud konstatoval, že zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné znamená, že neproběhlo dokazování ke zjištění existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Protože neexistence těchto důvodů je podmínkou rozhodování podle § 14 citovaného zákona, nemůže správní orgán tímto rozhodnutím vyslovit, že se azyl podle § 14 uděluje či neuděluje. V této souvislosti je nutno zmínit i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, který byl publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 244/2004, v němž tento soud uvedl, že naplnění podmínek pro zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 zákona o azylu vylučuje posouzení žádosti podle § 12 citovaného zákona, a dále i rozsudek ze dne 27. 5. 2004, č. j. 7 Azs 124/2004 – 45, který byl publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 349/2004, podle něhož vedle pozitivního vymezení předpokladů pro udělení azylu v § 12 zákona o azylu, stanoví tento zákon také vylučující důvody, při jejichž naplnění žadateli azyl udělit nelze; tyto důvody jsou taxativně stanoveny v § 15 a § 16 tohoto zákona. Jsou-li splněny podmínky vymezené v ustanovení § 16 odst. 1 tohoto zákona, tj. podmínky pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, není na místě zkoumat případnou existenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 citovaného zákona, protože udělení azylu je za takové situace vyloučeno.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky obsažené v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Z výše uvedených důvodů je kasační stížnost stěžovatele nepřijatelná, a proto ji Nejvyšší správní soud odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 věty první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. února 2009

Cihlářová

JUDr. Eliška
předsedkyně senátu